

EU's migrations- og asyldpagt: Hvad betyder EU's nye asylregler for asylansøgere i Danmark?

Kilde: Vecteezy.com

Formålet med dette DRC Dansk Flygtningehjælp policy brief er at informere om, hvordan det danske asylsystem bliver ændret, når EU's migrations- og asylpagt træder i kraft fra juni 2026.

Hvad er EU's nye asylregler?

Det fælleseuropæiske asylsystem blev etableret i 1999 for at sikre fællesstandarder for modtagelse og behandling af asylansøgere, som kommer til EU. Reglerne er blevet ændret flere gange; senest med EU's migrations- og asylpagt (EU's asylpagt), som blev endeligt vedtaget i maj 2024.

EU's asylpagt skal implementeres i alle EU-lande fra juni 2026, hvilket betyder store ændringer for alle de nationale asylsystemer. Trods retsforbeholdet vil nogle af reglerne også gælde i Danmark. Europa-Kommissionen, EU's Asylagentur (EUAA) og Frontex støtter landene i implementeringen.

Samtidig omfatter EU's asylpagt også en ekstern dimension, hvis artikulerede formål primært er at holde antallet af asylansøgere i EU nede, fx gennem EU-samarbejde med tredjelande, og forøge antallet af udsendelser af mennesker uden ophold i EU.

Hovedelementerne i EU's asylpagt

- **Forøget brug af grænseprocedurer:** Ved ankomst ved den ydre grænse vil asylansøgere blive screenet for at vurdere helbred og mulig sårbarhed, hvorefter de henvises til en passende procedure. Flere asylansøgere vil få deres asylansøgninger behandlet i særligt hurtige grænseprocedurer. Det vil betyde et forøget ansvar for landene ved EU's ydre grænse.
- **Strengere ansvarsregler:** Muligheden for at klage i den nye ansvarsprocedure, som erstatter Dublin-proceduren, er blevet begrænset, så de første registreringslande i endnu højere grad er forpligtede til at behandle asylansøgninger. Desuden kan asylansøgere sanktioneres, hvis de ikke overholder ansvarsafgørelsen.
- **Ny solidaritetsmekanisme:** For at imødekomme det forøgede ansvar for EU-landene ved den ydre grænse, kommer der en årlig proces for at vurdere, hvilke lande, som har brug for støtte, og hvilke, der kan bidrage. EU-landene kan vælge mellem forskellige former for solidaritetsbidrag, fx omfordeling af asylansøgere og finansiell støtte.
- **Introducerer det nye begreb "legal fiction of non-entry":** I screening- og grænseprocedurerne betragtes asylansøgere som om de står på grænsen og ikke er indrejst på i Schengen-området – uanset hvor i landet de er, såkaldt "legal fiction of non-entry" eller "juridisk fastholdelse".
- **Mere frihedsberøvelse:** Når asylansøgere betragtes, som om de ikke er kommet ind på Schengen-området, er der risiko for, at flere asylansøgere frihedsberøves under screening- og grænseprocedurer, fordi EU-landene vil begrænse muligheden for at bevæge sig videre.
- **Både flere rettigheder og forpligtelser:** Asylansøgere får forøget ret til juridisk rådgivning under den første del af asylproceduren, og hensynet til børns rettigheder er styrket i EU's asylpagt. Men samtidig er de nye EU-asylregler komplicerede, har korte tidsfrister og mulige sanktioner, hvilket medfører et endnu større behov for uvildig og kvalificeret juridisk assistance.
- **Nye regler for krisesituationer:** EU-landene vil få mulighed for at fravige de almindelige asylregler, hvis de oplever kriser eller *force majeure*-situationer. Det kan fx være, hvis der kommer et højt antal asylansøgere, som landet ikke kan håndtere. Begrebet "instrumentalisering af migration" indføres for at beskrive situationer, hvor et tredjeland truer EU-landene ved brug af asylansøgere.

Hvad mener DRC Dansk Flygtningehjælp om de nye EU-asylregler?

Overordnet set mener DRC Dansk Flygtningehjælp, at det nuværende europæiske asylsystem er udfordret på grund af EU-landenes dårlige implementering, fx pushbacks ved grænserne eller mangel på ordentlig indkvartering. Hvis reglerne blev håndhævet ordentligt, ville behovet for en reform primært have handlet om at sikre bedre ansvarsdeling mellem EU-landene.

Nu hvor de nye EU-asylregler er vedtaget, mener Flygtningehjælpen, at EU-landene skal fokusere på national implementering fra juni 2026, såsom at afsætte de nødvendige ressourcer for at få systemet til at fungere i praksis og sikre asylansøgere grundlæggende rettigheder.

Flygtningehjælpen er dog bekymret for, at EU-landene fokuserer mere på den eksterne dimension af EU's asylpagt, som blandt andet dækker over EU's samarbejde med tredjelande og reformen af EU's regler for tilbagesendelse¹. Herudover har EU's lovgivere også haft stort fokus på at vedtage regler om en fælles EU-liste for sikre oprindelseslande og udvidet brug af sikre tredjelandsvurderinger, som sigter mod at begrænse antallet af flygtninge, som kan få beskyttelse i EU².

DRC Dansk Flygtningehjælp ser positivt på:

- **Solidaritet mellem EU-landene:** Der indføres en solidaritetsmekanisme, som kan bidrage til fælles ansvarsdeling for asylansøgere i EU, og dermed – forhåbentlig – også til bedre beskyttelse af flygtninge.
- **Styrkede rettigheder:** Med screeningproceduren er der forøget fokus på, at mennesker i en sårbar situation identificeres hurtigt, så de kan få adgang til passende og tilpassede procedurer. Adgangen til juridisk rådgivning under asylproceduren og hensynet til børns rettigheder er også styrket. Hvorvidt asylansøgere rettigheder rent faktisk styrkes, afhænger dog stadig af EU-landenes håndhævelse, som ofte er mangelfuld i det nuværende asylsystem.
- **Monitorering af grundlæggende rettigheder:** Der etableres en uafhængig monitoreringsmekanisme af screeningproceduren for at sikre, at asylansøgere grundlæggende rettigheder ikke krænkes under proceduren.

Samtidig er DRC Dansk Flygtningehjælp bekymret for:

- **Forringet adgang til fair asylprocedurer:** Obligatorisk brug af grænseprocedurer vil medføre, at de lande, som ligger ved EU's ydre grænse, vil få ansvar for at behandle endnu flere asylansøgninger. Hvis solidaritetsmekanismen ikke fungerer, vil der være risiko for, at de nuværende problemer med rettighedskrænkelser og pushbacks ved grænserne vil fortsætte. Desuden vil de nye forslag om en fælles EU-liste over sikre oprindelseslande og udvidet brug af tredjelandsvurderinger medføre, at flere asylansøgere vil blive afvist i hurtige grænseprocedurer med svage retssikkerhedsgarantier – og dermed risiko for *refoulement*.
- **Forøget brug af frihedsberøvelse:** EU's nye asylregler lægger op til brug af frihedsberøvelse i forbindelse med screening- og grænseprocedurer, hvor asylansøgere betragtes, som om de ikke er kommet ind i landet, såkaldt "legal fiction of non-entry" eller "juridisk fastholdelse". Frihedsberøvelse har i sig selv negativ indvirkning på mennesker, og det bliver særlig svært for asylansøgere i sårbare situationer at deltage i asylproceduren. Det er ikke kriminelt at søge asyl, og man bør aldrig frihedsberøve børn.
- **Høj kompleksitet og korte tidsfrister:** De nye EU-asylregler er komplekse og har korte tidsfrister, så mange asylansøgere vil få svært ved at navigere i det nye system og dermed risikere, at de ikke får en fair behandling af deres sager.

¹ Læs DRC Dansk Flygtningehjælps [holdning](#) til forslaget om en tilbagesendelsesforordning.

² Læs DRC Dansk Flygtningehjælps fælleserklæring, [EU 'safe country' and return proposals would seriously undermine protection and human dignity](#).

Hvad er baggrunden for de nye EU-asylregler?

EU-landene har arbejdet på at reformere de fælles EU-regler siden 2015-2016, hvor der kom flere asylansøgere til EU end tidligere år, særligt på grund af borgerkrigen i Syrien. Det har taget lang tid at opnå enighed om de nye regler, ikke mindst fordi EU-landene var uenige om, hvordan man bedst skulle dele ansvaret for asylansøgere og flygtninge i EU samt udvise solidaritet overfor hinanden.

Oversigt over de nye EU-asylregler

EU's asylpagt omfatter følgende ændringer til det fælles EU-asyssystem:

- **Screening:** Ny screeningsprocedureforordning for alle, som ankommer ved EU's ydre grænse eller opholder sig i EU uden en opholdstilladelse (irregulært ophold).
- **Asylprocedure:** Revision af asylproceduredirektivet, så det nu bliver en forordning, som forpligter EU-landene til forøget brug af hurtige grænseprocedurer.
- **Grænseprocedure for tilbagesendelse:** Ny procedure for udsendelse af asylansøgere, som har fået afslag på asyl i asylgrænseproceduren.
- **Eurodac:** Revision af Eurodac-forordningen, som regulerer den europæiske fingeraftryksdatabase, der bruges til sammenligning af biometriske oplysninger for asylansøgere.
- **Asylforvaltning og migrationsstyring:** Revision af Dublin-forordningens ansvarsregler, som bruges til at bestemme, hvilket EU-land, der er ansvarligt for behandlingen af en asylsag, samt en ny solidaritetsmekanisme.
- **Krise og force majeure:** Ny forordning om håndtering af krisesituationer på asyl- og migrationsområdet, såsom såkaldt "instrumentalisering af migranter".
- **Modtagelsesforhold:** Revision af modtagedirektivet, som regulerer indkvartering og frihedsberøvelse af asylansøgere.
- **Kvalifikation:** Revision af kvalifikationsdirektivet, som regulerer anerkendelse af flygtningestatus eller subsidær beskyttelse mv.
- **EU genbosætning:** Ny EU-ramme for EU-landenes frivillige genbosætning.
- **EU's Asylagentur:** Forøget mandat til EU's asylstøttekontor (EASO), som i 2022 blev erstattet af EU's asylagentur (EUAA).

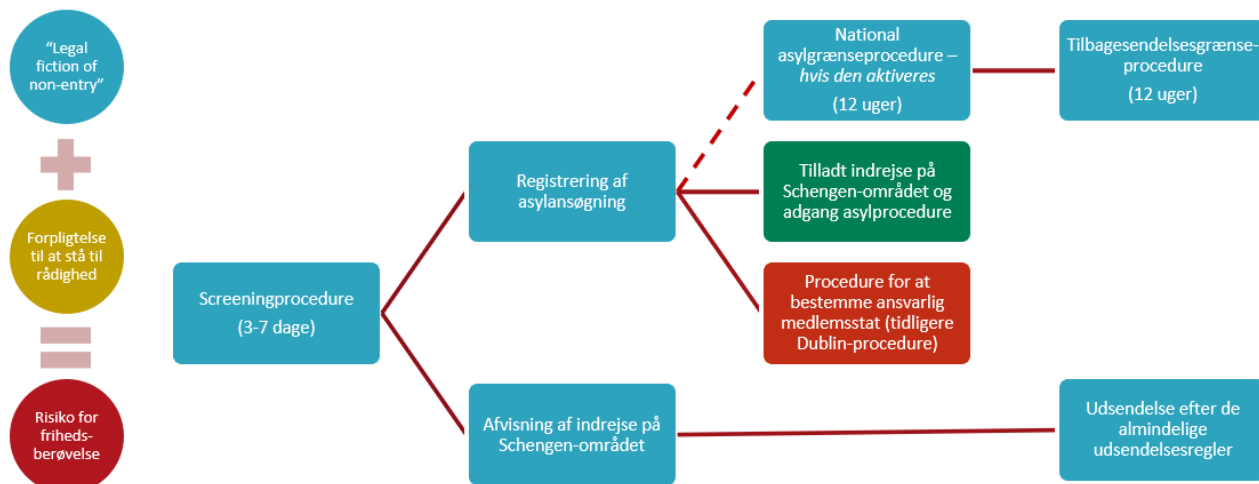
Vil EU's nye asylregler gælde i Danmark?

Det danske retsforbehold betyder, at Danmark står udenfor det fælleseuropæiske asyssystem, men Schengen-samarbejdet har alligevel forpligtet Danmark til at deltage i dele af EU's regler for asyl og udsendelse. Danmark har desuden indgået parallelaftaler om brugen af Eurodac-systemet, som bruges til at registrere af asylansøgere med fingeraftryk, og Dublin-systemet, som bruges til at beslutte, hvilket EU-land, der er ansvarligt for behandlingen af en asylansøgning.

Med de nye EU-asylregler har Folketinget vedtaget, at Danmark fortsat skal tilslutte sig Eurodac og de nye ansvarsregler, som erstatter Dublin-reglerne, samt den nye screeningprocedure og grænsetilbagesendelsesproceduren, som er forbundet til Schengen-samarbejdet. Danmark vil også indføre muligheden for at kunne aktivere en national asylgrænseprocedure.³

³ Læs DRC Dansk Flygtningehjælps [høringssvar](#) ift. implementering af EU's asylpagt i Danmark.

Oversigt over den nye indledende asylprocedure i Danmark

De nye danske asylregler

Den danske asylprocedure vil blive ændret, så den fremover indeholder:

- **Ny screeningprocedure:** Alle, som opholder sig irregulært i Danmark eller indrejser irregulært i Danmark gennem den ydre grænse, skal screenes, før myndighederne beslutter, hvilken procedure sagen skal behandles i. I screeningproceduren betragter myndighederne det, som om man ikke er kommet ind på Schengen-området og i Danmark, såkaldt "legal fiction of non-entry" eller "juridisk fastholdelse".
- **Ny national asylgrænseprocedure:** På grund af retsforbeholdet gælder EU-asylgrænseproceduren ikke Danmark. Udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges i stedet til at kunne aktivere en national asylgrænseprocedure, som minder om EU-asylgrænseproceduren. Som i screeningproceduren betragter myndighederne det, som om man ikke er kommet ind på Schengen-området.
- **Ny procedure for tilbagesendelse ved grænserne:** Asylansøgere, som har fået afslag på ansøgningen i asylgrænseproceduren, vil blive udsendt efter særlige grænseregler. Som i screening- og asylgrænseproceduren betragter myndighederne det som man ikke er kommet ind på Schengen-området.
- **Nye Eurodac-regler:** Der skal registreres mange flere oplysninger og kategorier af mennesker, fx kvoteflygtninge. Fremover skal børn ned til seks år have taget fingeraftryk, og myndighederne kan i nogle situationer bruge tvang.
- **Nye ansvarsregler:** Dublin-forordningen erstattes af ansvarsreglerne i AM-forordningen (forordning om asylforvaltning og migrationsstyring), som på den ene side pålægger forøget ansvar på de lande, hvor flest asylansøgere først indrejser i EU, samtidig med, at der indføres en ny solidaritetsmekanisme mellem EU-landene. Danmark har dog ikke tilsluttet sig den nye solidaritetsmekanisme.
- **Nye kriseregler:** Danmark tilslutter udvalgte bestemmelser af de nye regler for håndtering af krisesituationer og *force majeure*, som har betydning for tidsfrister ved afgørelser efter ansvarsreglerne.

Hvad er den eksterne dimension af EU's asylpagt?

Reformen af EU-asyllreglerne suppleres af EU's samarbejde med tredjelande om asyl og migration, den såkaldte eksterne dimension af europæisk asyl- og migrationspolitik. Forordningen for asylforvaltning og migrationsstyring (AM-forordningen) angiver, at det er nødvendigt, at EU-landene sikrer gensidig tillid gennem "*en samlet tilgang til asylforvaltning og migrationsstyring, som forener interne og eksterne komponenter*".

Listen af bidrag med eksternt sigte, som EU-landene kan yde for at støtte op om den samlede tilgang, omfatter både fremme af regulær migration til EU og årsagerne til flugt, men også forøget tilbagesendelse samt støtte til tredjelande i forhold til asyl-, migrations- og grænseforvaltning.

I de seneste år har EU indgået bilaterale aftaler med lande i Nordafrika og Mellemøsten, fx Tyrkiet, Egypten og Libanon. Blandt EU-landene er der snak om såkaldte "innovative løsninger", såsom modtagecentre og udrejsecentre udenfor EU, som skal sikre, at færre asylansøgere kommer til EU, og at mennesker uden lovligt ophold kan udsendes. I den forbindelse behandler EU's lovgivere i 2026 et lovforslag om en tilbagesendelsesforordning for at gøre det nemmere at udsende afviste asylansøgere.⁴

Giver EU's asylpagt mulighed for at etablere modtagecentre i tredjelande?

I marts 2026 vedtog EU's lovgivere to yderligere ændringer til EU's asyllregler, som skal implementeres samtidig med de øvrige dele af EU's asylpagt i juni 2026:

- En fælles EU-liste over sikre oprindelseslande, som kan bruges til at behandle asylansøgninger i særligt hurtige procedurer.
- Ny vurdering af, hvornår et tredjeland kan betragtes som sikkert for en asylansøger, og dermed også forøget mulighed for, at EU-landene kan afvise at behandle en asylansøgning og i stedet sende pågældende til et tredjeland, hvor personen skal have sin sag behandlet. Der kan dog først etableres modtagecentre, hvis EU-landene indgår en aftale med et tredjeland.

Danmark har retsforbehold ift. disse nye EU- asyllregler, men den danske regering har gennem længere tid støttet ændringerne af EU-asyllreglerne for at gøre det muligt at oprette EU-modtagecentre i tredjelande.

DRC Dansk Flygtningehjælp er meget bekymret⁵ for tiltag, som sigter mod at overføre ansvar for asylansøgere og flygtninge fra EU til tredjelande, såkaldt eksternalisering. Flygtningehjælpen er derfor også bekymret for, at de nye EU-asyllregler om udvidet brug af sikre tredjelandsvurderinger vil blive brugt til at afvise asylansøgere gennem komplicerede asylprocedurer med svage retssikkerhedsgarantier.

⁴ Læs DRC Dansk Flygtningehjælps [holdning](#) til forslaget om en tilbagesendelsesforordning.

⁵ Læs DRC Dansk Flygtningehjælps policy brief, [Undvigelse af ansvar for verdens mest sårbare](#), og fælleserklæring, [EU 'safe country' and return proposals would seriously undermine protection and human dignity](#).

Gælder EU's nye asylregler også for fordrevne fra Ukraine?

Siden 2022, hvor Ruslands invasion af Ukraine blev intensiveret, har fordrevne fra Ukraine kunne søge om opholdstilladelse efter særlig EU-lovgivning, EU's midlertidige beskyttelsesdirektiv. Danmark har valgt at vedtage en særlov for fordrevne fra Ukraine, som ligner det midlertidige beskyttelsesdirektiv.

Muligheden for at give midlertidig beskyttelse er en del af EU's fælles asylregler. Det midlertidige beskyttelsesdirektiv blev aktiveret for første gang i forbindelse med fordrivelsen fra Ukraine. Midlertidig beskyttelse meddeles for et år ad gangen, og den nuværende periode slutter i marts 2027. Hvis man har ophold efter det midlertidige beskyttelsesdirektiv, må man gerne flytte mellem EU-landene, hvilket adskiller sig fra andre typer opholdstilladelse for flygtninge i EU.

Mennesker, som flygter fra Ukraine, kan også søge asyl i EU efter de almindelige asylregler, men i mange lande, behandler man ikke deres asylansøgning, hvis de kan tildeles opholdstilladelse efter det midlertidige beskyttelsesdirektiv eller særlove. De nye EU-asylregler har derfor ikke betydning for mennesker, som har beskyttelse efter særloven.

DRC Dansk Flygtningehjælp blev grundlagt i 1956 og er Danmarks største internationale NGO med særlig ekspertise inden for tvungen fordrivelse. DRC Dansk Flygtningehjælp er til stede i 28 lande og beskæftiger 5.600 medarbejdere globalt.

DRC Dansk Flygtningehjælp er fortalere for rettigheder og løsninger for samfund, som er påvirket af fordrivelse, og vi støtter hele vejen: I akut krise, i eksil, når man bosætter og integrerer sig i et nyt land eller efter hjemkomst. DRC Dansk Flygtningehjælp støtter flygtninge og internt fordrevne til at blive selvforsørgende og inkluderet i værtssamfundet, og vi samarbejder med lokale samfund, civilsamfund og regeringer for at fremme og sikre beskyttelse af rettigheder og inklusion.

Vores 6.200 frivillige i Danmark gør en uvurderlig forskel via integrationsaktiviteter i hele landet.

DRC Dansk Flygtningehjælps globale adfærdskodeks danner kernen af organisationens mission, og vi stræber efter de højeste etiske og professionelle standarder. DRC er certificeret med den højeste standard på kvalitet og ansvarlighed ifølge Core Humanitarian Standard.

H.M. Dronning Mary er protektor for DRC Dansk Flygtningehjælp.

Læs mere om, hvem vi er, på www.drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP
• Vi er der